

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR HELYBEN ÉS VIDÉKRE:
EGY ÓRA 2.89 KORONA, NEGYEDÉVRE 8 KORONA,
FELÉVRE 14 KORONA, EGÉSZ ÉVRE 32 KORONA.

POLITIKAI NAPILAP.

FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. HEGEDŰS LORÁNT
KIADÓTULAJDONOSOK: HOFFMANN ÉS KRONOVITZ
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: PIAC-UTCA 49.

KARÁCSONY.

A megváltó születik ma. A bölcső körül bizakodó szívvel állnak a népek százmilliói s örvendő lélekkel rebegik a hálalmát, hogy eljött a földre a népek, a világ megváltója. 1917 év előtt a leigázott Zsidóország földjén egy istállóban született meg a megváltó, most a zsarnokság alól szabadult orosz nép földjéről várjuk a születés örömhírét. — Brest-Litovsk az új megváltó Betleheme. Népek reménye és szeretete sugározza körül a születendő megváltó békét.

A bölcső körül újra föltámad és urrá lesz az érzés, a mely négy évig eltűnt, megmérgeződött üldözöttje volt az emberiségnek: a szeretet. A szeretet, egymás szeretete, mely mindennek, ami él, alapja, levegője, életereje, maga az élet. A szeretet, amely megérteti velem, veled, vele s mindenki-vel az emberi testvériséget, amely egyenlővé emel mindenkit és szabadságot ad mindenkinek, mert nem engedi meg, hogy az, akít szeretek, ne legyen szabad. Oh, ha ez a szeretet erősebb lett volna az okoskodásnál, ha szava harsogóbb lett volna, mint a kúrtriadó, ha el nem szunnyadt volna négy év előtt, ma millió és millió testvérünk élne, ma milliónyi árva ölelné át az édesapa térdét a csillogó, aprógyertyás karácsonyfa alatt, és milliónyi özvegy örülne egyútt a férjével és öröm volna és melegség a földön, összebujhatnának azok, akik szeretik egymást, az emberek mind, mind, szeretettől ragyogó szemmel ölelnék meg egymást. Mindez így lehetne, ha élne a szeretet, ha élt volna a szeretet és meg nem ölték volna bűnös kezek.

A szívünk dobog, nyitott ajakkal pihengünk és kétségbeesett akarattal akarjuk hinni, akarjuk remélni, hogy most, ma föltámadt a szeretet újra, élni fog és ereje olyan nagy lesz, hogy meg tud hódítani minden szívet, olyan fényes lesz, hogy bevilágít minden lélekbe s olyan meleg lesz, hogy fölolvad minden szíven a hidegség jégkérgé és égbelesapó lánggal fog fellobogni a szeretet tüze. Akarunk hinni, akarunk bízni, akarunk remélni, hogy a brest-litowski Betlehem meghozza a megváltót, a megváltóját az emberiségnek, a véráldozatból, a szenvedésből, a fájdalomból, a könnyekből, a gyászból és csupa fény lesz a világ, ragyogás, ölelés és csók, amelyben szívek találhatnak egymásra és egyik ember a másiknak meg meri mondani ragyogó szemekkel: szerettek.

A szeretet ünnepének melegsége ma minden kicsi szobát megtölt, a koldustanyát is. Egy gondolattal ott is megemlékeznek arról, hogy ma születik a megváltó, a szeretet tanának örökéletű mestere. Ez az egy gondolat nem maradhat távol a brest-litowski szoba levegőjétől sem. Ott is élni kell e gondolatnak, hogy megtermékenyítse azoknak agyát, akik azért vannak ott, hogy melengessék, ápolják az újszülött megváltót: a békét.

Igen, a szeretet. Ez minden. Ez mindenható. Teremtő és föntartó erő, hatalmas, mint maga a mindenség, mint az Isten, mert az Isten is maga a szeretet. És a Jézus, aki ma születik, csak ezt az egy igazságot testesítette meg, semmi mást: a szeretetet és ez igazsággal vitte be Isten országába az emberiséget. És mindazok, akik utána Isten nagyságát magyarázták vagy új hangokat kerestek Istenhez közeljutni

és akik új formákat vagy új tartalmat akartak adni a valásnak, mind csak Krisztus igazságát variálták tovább: egy igazság van a földön és égen: a mindenható, szent, nagy szeretet.

Ennek a nagy, mindenható szeretetnek finnepe van ma. E szeretetnek zeng hozsannát a szívük. Remélünk, remélünk erősen, hogy e szeretet előtt megtörjön térdre hullva a gonosz és diadalmaskodjék mindenkinek felett. Az angol góg és a francia bosszuvágy, az amerikai kapzsiság a szeretetnek e szép születése napján el kell hogy halványodjon. Az angol puddingos karácsonyon talán a szívébe hatol az érzés a kal-már britnek is, aki most egy színvonalon áll a enézett, utált, kapzsi sárga japán majommal. És a francia anyák zokogása talán Franciaországban is érzést vált ki, amely kiszorítja a szívekből a vad gyűlöletet és megtölti azokat szeretettel.

Az istálló jászolában nem akkor egyszer született meg a megváltó, hanem születik mindig, ma is újra és újra s megváltó szerepe e földön nem egyszer történő, hanem örökké tartó és mindig ismétlődő.

Elesett testvéreink lelke valahonnan az örökéletből visszatekint e véres földre és a mai szent napon ők is a béke zsolozsmáját éneklék borzalmas nagy karban a ma született megváltó felé: legyen béke. A föld alatt, a meszes gödörben megmozdulnak a törzsüket vesztett karok, az ujjatlan kezek és imára kulcsolódva, még onnan is fölsóhajtának a hustalan ajkak: a szent, szép békét add meg Uram a földnek és az ő népének.

De ne legyenek előttünk véres, borzalmas képek. Szomorú, véres, jajos napok évfordulóján is csak fekete fátyolon át tünedezzenek elénk a véres, rémes borzalmak képei. napot, amikor megszületik a szeretet, a szent szeretet és Ma fehérbe öltözött lélekkel fogadjuk hozsannával a szent napot, amikor megszületik a szeretet, a szent szeretet és hékét hoz az emberek közé, akik megint megismerik egymást.

Ugy érezzük, ez az igazi karácsony, most lesz az a karácsony, amelyről 1917 évig tudtuk, hittük, mondtuk és irtuk, hogy a béke ünnepe. A békéé, amelyről csak most tudják sokan, milyen nagy és szép szó, a békéé, amely visszahozza a megmaradtakat, zöld bársonylepellel vonja be a sirokat és temetőket; mint tavasszal a mosolygó napsugár, életrhívja a természetet, beragyogja fényével az emlékeket, a tornyokba fölfontatja ismét a harangokat, hogy ünnepet zugjanak világgá és mindenkinek fölé emeli a munkát, amely újra fogja teremteni ezt az egész világot.

S a költő szavának ismét, mint mindig, igaza lesz: Lesz még egyszer ünnep a világon! Ugy érezzük, megjött ez az ünnep e szent karácsony napján s a zöld fenyőkön kicsiny viaszgyertyák fénye nemcsak gyermekek örömeire gyulad ki, hanem nagy, világot bevilágító sugarakat lövelnek szét a mai estén, sugarakat, amelyek áttörnek a rettenetes képeket hozó sötétséget és bevilágítanak a szép, biztató jövőbe: a békés munka dicső jövődjébe.

Hozsánna néked, szeretet ünnepe!

Hozsánna néked, békét hozó szent karácsony!

Kozmann Gusztáv és Társa modern fényképészeti műterme
Debreczen, Ferenc József-ut (Piac-utca) 44. szám. — Telefon 3-20.

A béketárgyalások Brest-Litowskban megkezdődtek

Kühlmann német külügyi államtitkár a békekonferencia elnöke — Az orosz delegátusok előterjesztették békejavaslatukat — A központi hatalmak képviselői megállapították a válasz alapelveit

Conrad osapatai újabb olasz hegyi állásokat foglaltak el — 6000 fogoly

A békekonferencia megnyitása

Az orosz delegátusok előterjesztették békeprogramjukat

Budapest, december 23. Brest-Litowskban december 23-án a béketárgyalásokat ünnepélyes üléssel nyitották meg, amelyen a német, osztrák-magyar, bolgár, török és orosz kiküldöttek vettek részt, köztük Kühlmann államtitkár és Czernin gróf külügyminiszter.

Lipót bajor herceg, mint keleti főparancsnok, üdvözölte a megjelenteket és sikeres munkát kívánt és felhívta Ibrahim Hakkí pasát, hogy foglalja el a korelnői széket.

Hakkí pasa üdvözölte a megjelenteket és indítványozta, hogy Kühlmann államtitkár elnököljön, amihez hozzájárultak. — Ezután Kühlmann beszéddel üdvözölte a megjelenteket és többek között ezt mondta: Nem lehet szó természetesen arról, hogy a legkisebb részletekbe menő békeművet teremtsenek a most megkezdődött tárgyalásokon. A szónok szeme előtt lebeg: megállapítani azokat a legfontosabb alapelveket és feltételeket, amelyek mellett a béke és a barátságos szomszédi viszony főleg kulturális és gazdasági téren mielőbb ismét megindulhat és a tanácskozás azokról az eszközökről, amelyekkel a háború által ütött sebeket orvosolni lehetne.

Ezután a tanácskozások rendjét állapították meg. Használható a német, bolgár, orosz, török és a francia nyelv. A rangkérdéseket a képviselt államok alfabetikus sorrendje szerint oldják meg.

Az első orosz képviselő hosszabb beszédben ismertette a békeprogramot, amely lényegében fedi a munkás- és katonatanács és az orosz parasztszövetség programját. A négyes szövetség hatalmai kijelentették készségüket, hogy az orosz fejtegetések vizsgálatába bocsát-

kozzanak és a vizsgálat eredménye lesz a legközelebbi ülés tárgya.

A központi hatalmak válasza az orosz delegátusoknak

Budapest, december 24. A Magyar Távirati Iroda jelenti:

Brest-Litowskban megkezdődtek a béketárgyalások. A mai napot a négy szövetséges hatalmi delegátusai arra használták fel, hogy az orosz javaslatokra adandó választ tárgyalják. A tárgyalások folyamán a válasz alapelveit egységesen megállapították. Ezeknek formulázása holnap délelőtt lesz.

Francia hír újabb német békeajánlatról

Genf, december 24. A párisi lapok Németország részéről készülő új békeajánlatról tudnak. Híre jár, hogy a békeajánlatban Németország Belgium kiűrtését fogja felajánlani, de elszász Lotharingáról nem fog lemondani.

A béketárgyalások

Bécs, december 24. Brest-Litowskból jelentik hivatalosan: A négy szövetséges állam kiküldöttei arra használták fel a mai napot, hogy az orosz javaslatra adandó válaszlát tanácskozzanak. E tanácskozáson megállapították egységesen a válasz alapvonalait. A választ holnap délelőtt szövegezik meg.

A Times jelenti Brest-Litowskból: A béketárgyalásokon azt az elvet állították fel, hogy az összes hadviselő felek vegyenek részt a tanácskozásokban. Elhatározták, hogy az ententehoz tartozó országokat felszólítják, hogy küldjenek képviselőket Brest-Litowskba annál inkább, mert a németek most is hajlandók annexió és kárpótlás nélküli békéről tárgyalni.

Berlin, december 24. A Wolff-ügynökség jelenti Brest-Litowskból:

Ma délután 2 órakor ünnepélyes üléssel megnyitották a béketárgyalásokat.

Német részről Kühlmann államtitkár, osztrák-magyar részről Czernin gróf külügyminiszter és Mérey nagykövet, török részről Hakkí pasa, orosz és bolgár részről a férfi delegátusokon kívül Bizenko orosz asszony vettek részt.

Japán kárpótlást követel Oroszországtól

Zürich, december 24. A párisi japán követ kijelentette, hogy Japán területi kárpót-

lást fog követelni Oroszországtól, ha a japán tőkét veszteség éri Oroszországban.

Trockij az angol és amerikai befolyások ellen

Pétervár, december 24. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Trockij beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy az összes idegen hatalmak vegyék tudomásul, hogy Oroszország nem hagyja magát lábbal tiportatni. Meg kell mutatniuk barátainknak, — mondta — hogy mi nem szolgáljuk az angol és amerikai burzsoáziát. Tiszta elveinkkel győzünk vagy bukunk. *Ama diplomatákkal szemben, akik ügyeinkbe beavatkoznak, a forradalom súlyos keze nem fog kíméletet ismerni.*

Kornilow súlyosan megsebesült

Zürich, december 24. A Temps jelenti Pétervárról: Kornilow tábornok a maximalistákkal vívott harcban súlyosan megsebesült. A lap szerint a pétervári angol nagykövetségen számoc kadetpárti vezér rejtőzködik.

Az orosz vasutasok nem szállítják a kozákokat

Pétervár, december 24. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Beérkezett jelentések szerint Garicin táján nagyszámú kozák csapat gyűlt egybe. A vasutasok mindenütt megakadályozták, hogy észak felé vonulhassanak.

Pétervár, december 24. A Pétervári Távirati Ügynökség jelenti: Kaledin fölhívást intézett a vasutasokhoz, akiknek teljes biztonságot ígért arra az esetre, ha nem gátolják meg, hogy kozák csapatokat szállítsanak hozzá. A vasutasok visszautasították a fölhívást. Rostowban nagy élelmiszerhiány van, mert az utóbbi események folytán több élelmiszervonatot kifosztottak, amely Rostowba volt irányítva.

Kaledint letartóztatták

Zürich, december 24. Pétervárról jelentik, hogy Murawiew tábornok bevonult Rostowba és megszállta a várost. Kaledin tábornokot, hasonlóképpen Alexejew tábornok volt generalisszimust és Rodziankot, a duma volt elnökét letartóztatták.

URANIA

Kedő - Szarva - Csütörtök
december 25-26-27.

Vengerkák

Pásztor Árpád regénye
4 felvonásban.

Főszereplők:

Lenkeffy Ica

Törzs Jenő.

Előzetes kezdete

3, 5, 7 és 9 órákor.

POLLO

Kedő - Szarva - Csütörtök
december 25-26-27.

Albert Bassermann

új filmje

Homo duplex

rejtélyes történet
4 részben.

Főszereplő:

Albert Bassermann.

Kétlős szerepben.

Három

a kislány

vígjáték 2 felvonásban.

Szövegírók kezdete:

3, 5, 7, és 9 órákor

A háboru hírei

Vezérkarunk jelentése

I.

Budapest, december 23. Hivatalos jelentés.

KELETI HARCTÉR.

Fegyverszünet.

E hó 22-én délután 4 órakor Brest-Litovskban megkezdődtek a béketárgyalások.

OLASZ HARCTÉR.

Kedvezőtlen időjárás és látási viszonyok folytán a harci tevékenység általában csekély maradt. Ellenséges részleges előretörések meghiusultak.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

II.

Budapest, december 24. Hivatalos jelentés.

KELETI HARCTÉR.

Fegyverszünet.

OLASZ HARCTÉR.

A Brentától nyugatra Conrad báró tábornagy hadseregének csapatai az ellenség igen heves ellenállása ellenére elfoglalták a Col del Rossot és a Monte di Val Bellát. Eddig több mint 6000 foglyot, köztük 1 ezredet és több vezérkari tisztet szállítottunk be.

A VEZÉRKAR FŐNÖKE.

A német jelentés

I.

Berlin, december 23. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

Rupprecht trónörökös hadseregét Blankartsechtől a Doule-ig az élénk tüzési tevékenység egészen a sötétség beálltáig tartott. A boesinghe-stadeni vasút mentén végrehajtott vállalkozásunkból 30 angol foglyot szállítottunk be. A Scarpe mindkét oldalán és St. Quentin-től délre déntáni élénk tevékenység fejlődött ki. Arras és St. Quentin között számos sikeres felderítő csatározás.

A német trónörökös hadseregét a Maas mindkét oldalán a tüzési tevékenység az esti órákban fokozódott.

A repülő tevékenysége, amely a nap folyamán számos szakaszon igen erős volt, holdvilágos éjjelen is élénk maradt. Shernesst, Dowert, Dünkirchent, valamint az angol és francia arcvonal mögött levő vasúti telepeket és lőszerraktárakat erőteljesen bombáztuk.

KELETI HARCTÉR.

Senmi újság.

Macedon arcvonal: A harci tevékenység csekély maradt.

OLASZ HARCTÉR.

Az olaszok egy előretörése a Monte Asolonétól nyugatra emelkedő magaslatok ellen meghiusult.

LUDENDORFF,
első főszállásmeister.

II.

Berlin, december 24. A nagyfőhadiszállás jelentése.

NYUGATI HARCTÉR.

A tüzési tevékenység egyes szakaszokon felderítő harcokkal kapcsolatban feléledt. A Maas keleti partján egész napon át tartott a fokozott tüzelés.

KELETI HARCTÉR.

Nincs újság.

Macedon arcvonal: A Doiran-tól északra levő bolgár állások ellen intézett ellenséges előretörés meghiusult. A Strumapályon élénk az előtéri tevékenység.

OLASZ HARCTÉR.

Az Asiago és a Brenta között Conrad tábornagy csapatai rohammal elfoglalták a Col del Rossot és a nyugatra és keletre csatlakozó magaslatokat. Eddig több mint 6000 foglyot szállítottunk be.

LUDENDORFF,
első főszállásmeister.

Ujabb 23,000 tonna

Berlin, december 24. A Wolff-ügynökség jelenti:

Az angol csatornában és Anglia keleti partjain legújabbán ismét 23,000 brutto regisztrált tonna súlyosítottunk el.

A tengerészeti vezérkar főnöke.

Vilmos császár beszéde a katonákhoz

Berlin, december 24. A Wolff-ügynökség jelenti: Vilmos császár a francia fronton beszédet intézett a katonákhoz. A császár ezeket mondta:

— A keleti harctéren vívott győzelem eredményezte, hogy e pillanatban előtt a háború vihara. Ha Isten akarja, talán örökre; ha az ellenség nem akarja a békét, akkor úgy kell azt visszaadni az egész világnak, hogy vas ököllel és szikrázó karddal törjük be annak az ellenségnek a koponyáját, amely nem akar békét kötni.

Royalista összeesküvés angol támogatással a portugál köztársaság ellen

Amsterdam, december 24. A portugál kormány bizonyosságot szerzett Manuel ex-királynak angol támogatással tervezett puccsáról, amellyel trónját akarta visszaszerezni. A puccs végrehajtása november 30-ikára volt kitűzve.

Sonnino kisebbségbe jutott

Lugano, december 24. Sonnino külügyminiszternek a kamarában már csak törpe kisebbsége van. Személye háttérbe szorult Orlando mögött, akinek kezében van az egész közigazgatási hatalom.

Arany Bika mozgószínház

Kedd, szerda, csütörtök, dec. 25—26—27.

Nagy megnyitó előadás!

MOLNÁR FERENC világhírű regénye

A Pál-utcai fiúk

4 részben.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor.

Cseh-tót hadsereg a nyugati fronton

London, december 24. A Reuter-ügynökség jelenti: A cseh-tót hadsereg, amely a francia kormány december 19-én kelt rendelete értelmében fog megalakulni, legalább is 120,000 emberből fog állani, akik legnagyobb részt a nyugati harctéren fognak harcolni. A hadsereg azokból a csehekől fog állani, akik az oroszoknak és szerbeknek megadták magukat s akik közül már sokan kitüntették magukat a szövetségesek hadseregében.

Olaszország a végsőig harcol

Lugano, december 24. Az olasz kamarában éles támadások indultak meg Cadorna volt főparancsnok ellen. Turati szociálista képviselő figyelmeztette Giolittit, hogy ne várakozzék, amíg késő lesz, hanem vegye át a kormányt, minden akadály dacára is. — Orlando miniszterelnök kijelentette, hogy szükséges a további harc. A statusquora való visszatérés, amit Czernin gróf említett, tekintettel Olaszország súlyos áldozataira, nehezen elviselhető gondolat. A háború folytatása a haza megmentése érdekében szükséges.

Majd így folytatta:

— Még akkor is harcolni kell, ha Szicíliaig szükséges visszavonulni. Aki másképpen gondolkozik, mondja ki nyíltan.

Giolitti nem szólt semmit.

Orlando így végezte beszédét:

— Kitartani, kitartani, kitartani!

Beszéde után a miniszterelnököt zajosau ünnepezték, a képviselők megölelték és megcsókolták.

Francia csapatok küzdenek az olasz fronton

Rotterdam, december 24. A Times jelenti: Az olasz harctéren a legutóbbi harcokban elesett egy francia ezredes, ami kétszegtelen jele annak, hogy francia csapatok harci érintkezésben vannak az osztrák-magyar csapatokkal.

Caillaux mentelmi jogát felfüggesztették

Genf, december 24. A Havas-ügynökség jelenti: A kamara 470 szóval 2 ellenében elhatározta, hogy felfüggeszti Caillaux és Lussatallot mentelmi jogát.

Caillaux tegnapi beszéde, melyben másfél óráig végte magát, igen nagy hatást keltett a kamarában. A baloldali pártok hevesen támadták Clemenceaut.

Az entente rémhírei

Berlin, december 24. A Politiken amsterdami híre, hogy a Krupp-művek lángokban állanak, teljesen alaptalan.

— Jegyzések Debreczenben a hetedik hadikölcsönre. Az újabb eszközölt jegyzésekről a következő értesüléseink vannak:

Az Alföldi Takarékpénztárnál újabb a következő nagyobb hadikölcsönjegyzések eszközöltettek: Harcsarik Géza és neje Vámospéres 60,000, Jászai Endréné Vámospéres 10,000, dr. Árvay Bálintné Barsay Károlyné, F. O. egyenkint 5000, D. L. 2000, Papp József, Molnár József Haláp, Vincze János egyenkint 1000, Kovács János Bellegelő 4500, Barcza Bálint 1000, Rostás Barna honvédhuszárhadnagy 1000, Fekete Zoltán 2000 korona.

Étkezzen Ujházy Károlyné elsőrangú polgári étkezdéjében Debreczen, Varga-utca 24. - Abonensek elfogadtatnak. Olcsó árak!

Városatyja-jelölések.

A kereskedők és iparosok értekezlete.

A Hatvan-utcai kerületben három, a Péterfia-utcai kerületben egy bizottsági tagsági hely üresedett meg, melyeket a december 29-iki választáson fognak betölteni. A kerület kereskedelmi és ipari társadalma elhatározta, hogy a kereskedelmi, ipari és gyáripari érdekeltségek egy-egy képviselőjét fogja jelölni a város parlamentjébe.

Az ipartestület kezdeményezésére a kerület kereskedői és iparosai közös értekezletet tartottak, melyen **Dávidházy Kálmán** szép beszédben fejtette ki, hogy a város érdekében minden pártszempont mellőzésével tehetséges és szociális érzékű férfiakat kell választani. Minthogy **Kuthi Sándor dr.** ügyvéd, a gyáriparos szövetség titkára elvi okokból kérte, hogy jelöltségétől ezuttal tekintsenek el, úgy tartja, méltóbb embert nem küldhetnének a törvényhatósági bizottságba, mint **Radó Rezső dr.-t**, a kereskedelmi és iparkamara kiváló tehetségű és közszeretettel álló titkárárt. (Éljenzés.) **Radó Rezső dr.** a gyűlésbe meghivatván, nagy tetszéssel fogadott beszédben fejtette ki programját. A másik két bizottsági tagsági helyre **Handler Gyula** munkásbiztosító pénztári igazgatót és az iparosság óhajára **Varga Lajos dr.** ügyvédet ajánlja az értekezlet a választók figyelmébe.

A választók nagybizottsága szerdán délután 6 órakor tartja gyűlését az ipartestület tanácstermében.

HIREK

— **Karácsonyi istentiszteletek.** A református templomokban tartandó ünnepi istentiszteletek sorrendje a következő:

Karácsony első napján: a Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál **Balazár Dezső dr.** püspök, ágendázik **Erdős Károly** lelkész-képző-intézeti tanár, délután 2 órakor prédikál **Ördög Lajos** segédlelkész; a Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál **Dicsőfi József** lelkész, ágendázik **Szele György** lelkész, délután 2 órakor prédikál **Kolozsvári Kiss László** segédlelkész; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál **Zih Sándor** lelkész, ágendázik **Molnár Ferenc** segédlelkész, délután 2 órakor prédikál **Molnár Ferenc** segédlelkész; az Árpádtéri templomban délelőtt 9 órakor prédikál **Uray Sándor** lelkész, ágendázik **Erdélyi Sándor** segédlelkész, délután 2 órakor prédikál **Nemes István** segédlelkész; az ispotályi templomban délelőtt 9 órakor prédikál **Könyves-Tóth Kálmán** lelkész, ágendázik **Nemes István** segédlelkész, délután 2 órakor prédikál **Márton Sándor** segédlelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor prédikál és urvacsorát oszt **Kovács János** hitoktató lelkész, délután 2 órakor prédikál **Erdélyi Sándor** segédlelkész; a városi szegényházban délelőtt 9 órakor prédikál és urvacsorát oszt **Márton Sándor** segédlelkész.

Karácsony másodnapján: a Nagytemplomban délelőtt 9 órakor prédikál **Nemes István** segédlelkész, délután 2 órakor **Konrád Zoltán** segédlelkész; a Kistemplomban délelőtt 9 órakor prédikál **Konrád Zoltán** segédlelkész, délután 2 órakor **Ördög Lajos** segédlelkész; a Kossuth-utcai templomban délelőtt 9 órakor prédikál **Ördög Lajos** segédlelkész, délután 2 órakor **Török József** segédlelkész; az Árpádtéri templomban délelőtt 9 órakor prédikál **Molnár Ferenc** segédlelkész, délután 2 órakor **Kolozsvári Kiss**

László segédlelkész; az ispotályi templomban délelőtt 9 órakor prédikál **Erdélyi Sándor** segédlelkész, délután 2 órakor **Nemes István** segédlelkész; a homokkerti imaházban délelőtt 9 órakor prédikál **Márton Sándor** segédlelkész, délután 2 órakor **Erdélyi Sándor** segédlelkész.

Az ág. hitv. ev. templomban karácsony első napján, kedden délelőtt 10 órakor **Materny Lajos** főesperes végzi az istentiszteletet és oszt utána urvacsorát. Délután 5 órakor **Labossa Lajos** árvaházi lelkész prédikál. — Karácsony második napján délelőtt 10 órakor **Materny Lajos** főesperes végzi az istentiszteletet. Utána urvacsorát oszt **Szuchowszky Z. Gyula** esp. segédlelkész. — Délután 5 órakor **Szuchowszky Z. Gyula** segédlelkész prédikál.

— **Lánczy Leó** milliósi jótékony adományát. Budapesti tudósítónk jelenti: **Lánczy Leó**, a Pesti Magyar Kereskedelmi Bank elnök-igazgatója, **Wekerle Sándor** miniszterelnökhöz levelet intézett, amelyben bejelenti, hogy harminc éves közpályán működésének emlékére hadi jótékony célra két és fél millió korona jótékony adományt ad s ebből 50,000 koronát az újságírók nyugdíjgyejesületének.

— **A karácsonyi és szilveszteri záróra.** A debreceni vendéglők és kávéházak záróráját a vonatkozó miniszteri rendelet értelmében december 25-ről 26-ikára és december 31-ről január 1-re következő éjszakán **Rostás István** főkapitány éjféltűni 1 órában állapította meg. Vendéglői joggal nem bíró korcsmák, italmérő helyek ugyanakkor csak 12 óráig lehetnek nyitva.

— **Kinevezés.** A pénzügyminiszter **Kardos Jenőt** a debreceni pénzügyigazgatóság-hoz ideiglenes minőségű adóügyi biztossá nevezte ki.

— **Adományok.** A polgármesteri hivatalhoz a következő adományok érkeztek: A Vöröskereszt javára: **Katona István** és neje (Szappanos-u. 22.) 50 kor., **Lindenfeld J. Jenő** 100 kor. — A hadiárváknak: **Katona István** és neje 50 kor. — A katonák karácsonyára: **Bankgyejesület** ivén 10 kor., **Landau Izsó** 50 K., **Jóna Gyula** 10 K., **Jósa Vilimé** 10 K., **Korona Takarékszövetkezet** 10 kor., **Csanak kereskedelmi r. t.** 20 kor., **Lindenfeld J. Jenő** 100 kor., **Czobor Károlyné** evv csomag mézes. — Fogadják a kegyes adakozók hálás köszönetnyilvánítását. **Polgármester.**

— **Frank Sándor** nőidivat cégénél. **Piac-utca 42.** selymek, hársonyok nagy választékban. Telefon 12-56.

— **Az 1918. évi képviselőválasztók.** A város központi választmánva e hó 27-ikén, csütörtökön déli 12 órakor a városháza kistanácstermében ülést tart, melynek tárgya: Az országgyűlési képviselőválasztók 1918-ra érvényessé való végleges névjegyzékének megállapítása.

— **Szörmeáru különlegességek,** salát készítményekben, egyedüli nagy raktár **Szent Anna-u. 3.** **Végh Gyula** szilcsmesternél.

— **A Magyar Naptár** 90 fillérért (vidékre portóra 12 fillér is küldendő) kapható kiadóhivatalunkban. **Legelőbb naptár!**

URANUS

Kedd, szerda, december 25—26.

A Tryton

fantasztikus történet 4 részben.
Rendezte **DEBESY ALFRÉD.**

A címszerepben Huszár Károly.

Szereplők:
Góth Anni, Kornay Richárd, Huszár Károly, Kurd Victor, Dán Norbert.

Előadások: 3, 5, 7 és 9 órakor

— **Mennyibe kerül a világháború egy éve?** **Havenstein dr.**, a német birodalmi bank elnöke, egy újságíróval folytatott beszélgetés közben kifejtette, hogy a német békeajánlat visszautasítása óta (1916. december 16.) az entente háborús költségei kerekén 200 milliárd márkát tesznek ki. Ezzel szemben a központi hatalmak hadikiadásai ugyanezen idő alatt a hatvan millió márkát sem érik el. A 12 hó latt Angliának egyedül annyiba kerül a háború, mint az egész központi szövetségnek és ugyanamnyi kiadással szerepelnek az Egyesült-Államok is, noha még csak nyolc hónap óta vesznek részt a világháborúban. Ime, egy év háborús költsége 260 milliárd korona. Szolgáljon ez mementóul azoknak, akik hadikárpótlás reményében a háborút a végtelenig szeretnék folytatni.

— **A városi muzeumi** karácsony második napján, szerdán, ugy délelőtt 9—12, mint délután 2—4 óra között nyitva lesz. Megtekintés díjtalan.

— **Frank Sándor** nőidivat céghez megérkeztek a legújabb szabású bluzok. **Piac-utca 42.** Telefon 12-56.

— **Ebadó-kivetés.** A városi adóhivatal közli: Az 1918. évi ebadó kivétele céljából minden eb-birtokos köteles a birtokában levő ebet fajtájának, irásának, korának színének ismeretével, sajátkezűleg aláírt bejelentési lapon, 1918. január hó 1-től január 31-ig városi adóhivatal, **Kossuth-utca 4. sz. a.,** bejelenteni. A bejelentés céljára szükséges irlapot a városi adóhivatal szolgáltatja ki. Irni nem tudók a bejelentést szóval eszközölhetik. Aki a bejelentést elmulasztja vagy valótlan adatot jelent be, az idevonatkozó szabályrendelet szerinti büntetettetik.

— **A városi nyugdíjasok** felhívataknak, hogy az 1917. évre szóló háborús segélyüket e hó 31-ig vegyék fel a város házipénztárában, mert e határidő után a megmaradt összeg vissza fog küldetni s azokhoz való hozzájárulás nagy nehézségekbe fog ütközni.

— **Halmagyvi divatrubázában** selyem- és szövethabok nagy választékban.

— **Szénkormánybiztos.** A hivatalos lap mai száma rendeletet közöl, amely szerint a szénellátás ügyét a minisztérium újabb intézkedéséig a szénügyek kormánybiztosa intézi.

— **A kormánybiztos** a hatáskörébe tartozó ügyekben a kereskedelemügyi miniszter felügyelete alatt önállóan intézkedik. — **A kormánybiztos** a minisztertanács felhatalmazása alapján a kereskedelemügyi miniszter nevezi ki. A kormánybiztos mellé a kereskedelemügyi miniszter helyettesét nevez ki. A kormánybiztos és helyettese, amennyiben nem a köztisztviselők sorából neveztetnek ki, működésüknek megkezdése előtt a kereskedelemügyi miniszter kezébe esküt tesznek. — **A kormánybiztos** a szénellátás biztosítása végett megteheti mindazokat az intézkedéseket, amelyekre a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények a minisztériumot a széntermelés biztosítása és fokozása, behozatalának, forgalmának s felhasználásának szabályozása, árának megállapítása, valamint közszükségleti célra való igénybevétele tekintetében felhatalmazzák és evégből a kormánybiztos a minisztérium által vagy a minisztérium felhatalmazásával egyes miniszterek által e tárgyban kibocsátott rendeletektől közérdekből eltéréseket állapíthat meg. Intézkedéseiről a kereskedelemügyi miniszternek jelentést tesz. Ott, ahol a háború esetére szóló kivételes intézkedésekről alkotott törvények alapján eddig kiadott rendeletek minisztereket említenek, helyettük a szénellátást érintő kérdésekben a kormánybiztos kell érteni.

„Avance“ világhírd nversolaj-motorekék, aratógépek, fűkaszálók, Bächer-acélekék, eredeti **Mellichar** „Unikum-Drill“ verőgépek, szecskavágók, répavágók, tengeri morzsológ, kézidaralók **DEBRECENBEN, PIAO 43., a Dréher mellett**

Ráhrer Sándornál
(Bächer-Mellichar Hótelepén.)

— **Halálozás.** Özv. Somossy Istvánnét, néhai Somossy István ügyvéd özvegyét, tegnap délelőtt temették el nagy részvét mellett. A sokak által ismert és becsült matrónában Somossy László nagykereskedő édesanyját gyászolja.

— **Mezőgazdasági zsinokok megőrzése.** A városi tanács közli: A kéveköti aratógépszineg (kéveköti fonal) készleteinek bejelentése, zár alá vétele, legmagasabb ára és forgalombahozatala tárgyában kiadott rendelet zon rendelkezése, amely szerint az 1917. évi aratáshoz használt, bármilyen kéveköti aratógépszineget (kéveköti fonalat) 1917. évi december hó 31. napjáig meg kell őrizni, aképp módosul, hogy az említett elhasznált zsinókat, kéveköti fonalat (zsinókat, illetve kéveköti fonal darabokat), amennyiben igénybevételek iránt a földművelésügyi miniszter korábban nem intézkedik, birtokosok az 1917. évi december hó 21. napján tul egészen 1918. évi február hó. napjáig köteles gondosan megőrizni.

— **Mária Pawlovna levele fiához.** Stockholm-ból jelentik, hogy a „Ruskoje Slowo“ érdekes levelet közölt. A levelet Kerenski titkos kabinetjében találták s Mária Pawlovna nagyhercegnő írta fiához, Wladimirovich Boris nagyherceghez. A levél a következőképpen hangzik:

„Drága Borisom! Ezt a levelet egy bizalmi emberünkkel, egy régi hű generálissal küldöm hozzád. Régen hallottam már hírt rólad. Szeretném tudni, hogyan sikerült neked Carskoje-Seloból Stawkába menekülni? Mit csináltál azokban a borzalmas időkben, midőn Nika a koronáról való lemondás után oda visszatért? Láttad-e szegény Nina néit? — Nagy részvéttel vagyok iránta. Nikolasa azt tanácsolta nekem, maradjak itt most és ugyan ezt mondta Andrásnak is. De mi fog most történni? Senki sem biztos a mai és a holnapi napról. Néhányan abban bízhatnak, hogy Nikolajevich Miklós fog maradni a hadsereg élén. Reméljük, hogy ő mindent kezébe fog kaparítani, mert Misa mindent elrontott. — Minden reményünk benne van. Az egész katasztrófát Alicenak köszönhetjük. Ha tudsz, küldj hozzánk egy alkalmas embert, mert semmit sem tudunk, mi történik. Cirill egyszer telegrafált nekem, hogy nagyon fáradt. Nem értem, mit akar ezzel mondani. Csókolak szívből. M a m a. — U. i. A levelet egészed el.“

Mária Pawlovna nagyhercegnő nagynénje volt a cárnak. Wladimirovich Boris, András és Cirill nagyhercegek a fiai. Nikának és Misának az excárt, Alicenak a volt cárnőt nevezi, akit nem hercegnő korában hívtak így s aki az ortodox hitre való áttérése alkalmával Alexandra nevet kapott.

— **Bőrkészletek bejelentése és zár alá vétele.** A városi tanács közli a kormányrendeletét, amely szerint a kereskedelemügyi miniszter zár alá veszi a cipőkészítésre alkalmas bőrokat és bőrhulladékokat. Ezek a bőroknak tovább intézkedésig el nem szállíthatók. A rendelet szerint a készleteket a tulajdonos, vagy a készlet őrzője a Népruházati Bizottságnak (Budapest, V., Sas-utca 22. szám) legkésőbb 1918. évi január hó 15-ig jelentse be. A bejelentésben fel kell tüntetni: 1. a bejelentett bőr fajtaját és mennyiségét (súly, darab, vagy terület); 2. a tulajdonos nevét (cégét) és lakóhelyét; 3. a raktár helyét; 4. a bejelentő nevét (cégét) és lakóhelyét. A jelen rendelkezések alá tartoznak a fent említett bőrök akkor is, ha feldarabolt vagy kiszabott állapotban vannak.

— **Betiűszedő, aki egyuttal hadosztályparancsnok.** A szabad Svájcban tudvalevőleg csakis népfelkelő hadserege van, melynek tagjai, eltekintve a bevonulási időtartamtól, polgári foglalkozásukat folytatják. Nemrégiben meghalt a svájci hadsereg ezredes-hadosztályparancsnoka, de Loys, akinek helyére Schlappbach János lovassági ezredesi nevezik ki hadosztályparancsnokká. Schlappbach ezrelött 25 évvel mint betiűszedő lépett az egyik berni könyvnyomda szolgálatába. Amikor katonai szolgálata megszűnt, mindig ismét visszatért a szedőszekrényhez. Könnyen elképzelhető, hányszor kellett ezen idő alatt fegyverszolgálatra bevonulnia, amíg elérte az ezredesi rangot, amíg most hadosztályparancsnok lett. A hadseregnél épp oly megbecsülésnek részes, mint szaktársai sorában, akikkel szemben magasabb katonai rangban is mindig megmaradt a szegény, dolgos betiűszedőnek.

— **Házmeztéri keresünk,** aki központi fűtéshez is ért. Hegedűs és Sándor, Ferenc József-ut 34. szám.

Be kell jelenteni a sertéseket.

Igazolvánnyal lehet csak hízalni.

A sertéshizlalások bejelentése tárgyában a városi tanács a miniszter rendelete folytán a következőket teszi közzhírré:

Mindenki, aki 1917 november elseje óta akár saját részére, akár közfogyasztásra sertést hízalt, vagy hízalt, vagy sertést őlt, köteles erről **január 10-ig a városi tanács gazdasági ügyosztályában** (Városháza, emelet 26-ik ajtó) **a délelőtti hivatalos órák alatt bejelentést tenni.** A bejelentés alkalmával fel kell mutatni a sertéshizlalásra vonatkozó iratokat, ugymint a miniszteri engedélyt, vagy polgármesteri engedélyt, tengeri termés bejelentési lapot stb. és be kell jelenteni a következő adatokat: A hízaló neve, lakása, a hízók száma, átlagos súlya, ellátandó személyek száma, a sertések beállításának időpontja. A bejelentést annak is meg kell tenni, aki november elseje óta sertést őlt, mely alkalommal azt is be kell jelenteni, hogy a sertés mikor került levágás alá.

Az itt előírt bejelentést mindenkinek, tehát egy magánszemélyeknek, mint testületeknek, intézményeknek, beszerzési csoportoknak meg kell tenni és pedig akár saját termésű, akár vásárlási igazolvánnyal, vagy más módon szerzett takarmánnyal hízaltak sertést, úgy szintén az engedély nélkül történt hízalásokat is. A bejelentés megtételéről a hízaló igazolványt kap, amelyet a saját igazolására az ellenőrző közegek előtt felmutatni köteles. Aki január 10-ike után tavaszi, vagy nyári hízalásra állít be sertést, a beállítás után két napon belül köteles a fent előírt bejelentést megtenni.

A hízaló a bejelentés alkalmával kapott igazolvány felmutatásával két napon belül köteles a városi tanács gazdasági ügyosztályánál (Városháza, emelet 26-ik ajtó) bejelenteni minden időközli változást, mely a hízó sertések számában átadás, kényszerelvágás, elhullás, levágás, hízalásból való kivonás, közfogyasztásra átadás következtében előáll.

A városi tanács figyelemzeti azokat, akik közfogyasztásra lekötött sertéseket hízalnak, hogy a sertéseket sem el nem idegeníthetik, sem a hízalási telepről máshová előzetes engedély nélkül el nem szállíthatják, sem pedig azokat előzetes engedély nélkül — a kényszerelvágása esetét kivéve — le nem vágthatják, avagy a hízalásból ki nem vonhatják, hogy a hízalás befejezte felől a tervezett átadást legalább **14 nappal megelőzőleg** a polgármester megbízottjához jelentést kell tenniük és hogy a sertések átvétele az akkor érvényben levő maximális áron fog történni.

Az a hízaló, aki ezen rendelet valamely részére vonatkozó rendelkezését megszegi,

vagy kijátssa, kihágást követ el és hat hónapig terjedhető elzárással és 2000 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

Színház és művészet

A színház karácsonya. (A színházi iroda jelentése.) A debreceni Csokonai- és Vigszínház igazgatósága a karácsonyi hét műsorát pompás művészi érzékkel állította össze. Az igazgatóság a hét műsorára 13 előadást tűzött ki, amelyek között a szezon legnagyobb sikerű aratott operettjei, egy operett és egy vígjáték-bemutató is szerepel. Az operett a budapesti Városi Színház szenzációs sikerű állandó műsordarabja. A padlásszoba, amelynek kedves meséje és bájos muzsikája egy csapásra meghódította a budapesti közönséget. A vígjáték-bemutató a Fészek a viharban, Fritz Grünbaumnak kitűnően sikerült darabja lesz. A Csokonai-színházban A padlásszoba csütörtöki bemutatóján kívül szünet kerül kedden délután a Cigánybáró, este a Stambul rózsája, szerdán délután a Mágus Miska és este a Favorit. A Vigszínház műsorán kedden délután Megjött a néni! vígjáték, este Hervey nagyszerű operettje, a Lili, megy, amelyet szerdán délután félhétvárrakkal megismételnek. Szerdán este a Tótleány műsoron régen nem szerepelt kedvelt népszínművet adják, amelyben a társulat kitűnő népszínmű együttese fog ismét magas színvonalu előadást produkálni. Csütörtökön lesz a Fészek a viharban című vígjáték a premiére, amelyre a vígjátéki személyzet nagy ambícióval készül.

A Pál-mécai fiúk. Molnár Ferenc regényével nyílik meg az Aranybika mozgószínház. Megelevenedik előttünk a legszebb magyar ifjúsági történet, amit mindannyian olvastunk fiatalon és felnőtt korunkban, újra gyönyörködünk a szívvel, lélekkel megírt fiúk örömein, bánatán, kedves huncutságán, rokonszenves pajzanságán. Az Aranybika-mozi nagy izléssel restaurált helyiségeit méltóbb darabbal nem is nyithatták volna meg. Jegyelővétel reggel 9 órától.

A vengerkák. Pásztor Árpád regényes életképe ma az Urániában. Jegyelővétel.

Homoduplex. Albert Bassermann, a világhírű színész kettős szerepében (mint gazda és szolga) gyönyörködhetik ma az Apollo közönsége. Jegyelővétel.

Huszár Károly Puti mint Tryton ma az Uranusban.

Ma karácsonvkor színházba vagy moziba megy, okvetlen vegye meg a Színházi Figarót, amely pompásan elszórakoztatja egy otthon, mint az előadások szünetei alatt.

Milyen lesz a jövő világháborúja?

A sárga ember lesben. — Oroszország orosz üzlete. — Japán és Amerika harca.

Még drög az ágyu, még dul az embermentés, a legnagyobb mióta áll a világ, s a fölzgatott fantázia már új összecsapások lehetőségével foglalkozik. A német könyvpiacra egy semleges diplomata tanulmánya jelent meg, mely a legközelebbi világháború esélyeivel foglalkozik. A mű rövid visszajelentéssel kezdődik. Az orosz óriás, Anglia és Japán a most dúló világháborúban szövetségesei voltak, mindamellett, hogy Oroszország éppen ebben a két szövetségeseiben érezte már korábban legveszedelmesebb ellenségeit. I. Pál cár, a nagy Katalin fia, akit 1801-ben (valószínűleg angol bérecek) meggyilkoltak, sokkal helyesebben ismerte fel birodalma érdekeit, mint elődei és utódai. Azzal a gondolattal foglalkozott, hogy Anglia világhatalmára halálos csapást mér. A marengói ütközet után hazarendelte seregét, és békét, majd nemsokára — Anglia elleni élel — véd és dacsövetséget kötött Napóleonnal.

Parfümök, kimérve is;

Szappanok!

(Dr. Szilágyi-féle házban, Kereskedelmi Akadémia mellett.)

„Kossuth-Éltszerlár“ Ferenc József-út (Piac) 10. szám,

Az volt a tervük, hogy Napoleon 300,000 főnyi hadsereggel s ugyanannyi orosz haddal Asztrahánon keresztül Indiába tör. Ekkor gyilkolták meg Pál cárt s utóda Sándor cár nyomban szakított Napoleonnal s az ellentáborhoz szegődött.

Az orosz diplomaták később is helyes érzéket áruáltak el Oroszország érdekei iránt. E törekvés eredményeként szállották meg 1821-ben a Csendes Óceán partjait. Oroszországnak amerikai birtokát (Alaska-félszigetet), azonban elhanyagolták s még örültek, amikor 1867-ben harminc millió koronáért Amerikára vásárolhatták. Az időben még senki sem sejtette az Egyesült-Államoknak és Japánnak óriási fellendülését s a Klondike nevével ismert aranybányákról sem bírt még a világ tudomással. Ez az „értéktelen földrész” most évenként a vételár kétszeresének megfelelő jövedelmet hajt az Uniónak s természeti kincseit százmilliárd koronára becsülik. Oroszország, mely azt hitte, hogy jó vásárt csapott Alaszka eladásával, tényleg a legnagyobb ostobaságot követte el.

A Japán elleni háboruban az amerikai vásárnál is rosszabbul járt. A sárga politikusok azóta is a legfejlettebb politikai érzékről tanuskodó magatartással intézik a jövő ügyeit. Ebben a világháboruban Csingtau elfoglalásával, a Marián- és a Karolin-szigetek megszállásával beszüntették a további erőparazást s csak a háboru hasznát seprük be. Japánban két év óta az új milliommások száma több ezerrel szaporodott. Hadiszállítások révén pedig annyi arany halmozódott fel a kelő nap országában, hogy már azt sem tudják mit kezdjenek vele.

Hogy miként gondolkoznak Japánban Amerikáról, kiviláglik egy könyvből, melyet a nemzeti védelem jelszava alatt létesült egyesület adott ki. Az egyesület tagjai közt Japán legelőkelőbb politikai és katonai méltóságai szerepelnek. A könyv címe: Japán háborúja Amerika ellen. A könyv egyik fejezetében ezt olvashatjuk: „Hatvan millió japán hazafi ég a vágytól, hogy a gögös és henegegő Unióval leszámolhasson. Harminc év előtt levertük Kínát s a világ jól emlékszik még, hogyan bántunk el 1904—1905-ben az orosz koloszussal. Két ok kényszerít bennünket az Amerika elleni háborúra: első ok az embertelenség, amellyel Amerika a japán bevándorlókkal szemben viselkedik, a második ok a japánok bevándorlása ellen hozott felháborítóan igazságtalan törvények.” A továbbiakban a könyv Kalifornia pontos és áradozó leírásával foglalkozik. Ezt a földterületet Japán rövid időn belül betelepíteni akarja. A könyv említett tesz Mexikóról is, mint Japán majdani szövetségéről az Egyesült-Államok elleni leszámolásban. Közül továbbá, hogy magasarangú japán katonatisztek munkások és kereskedők állítottatásban teljesítenek helyszíni felvételeket Amerikában. A leszámolás kezdetekor felrobbantják a Panama-csatornát, s mielőtt az Egyesült-Államok hajóhada a Dél-amerikát megkerülő úton a Csendes-óceánra érkeznék, a japánok már régen megszállották az összes szigeteket. „Még engedjük — ismételte a könyv — hogy a módszereink nem épen tiszteletreméltók; de hazugok és jogcsavarók népével állunk szemben, akiket majd mi, japánok tanítunk meg becsületre, erkölcsiségre. Egyébiránt az amerikaiak valamennyien mérhetetlenül ostobák” ...

Ilyen könyvek vannak forgalomban Japánban Amerika ellen és ezért reméli haszatalanul az entente, hogy akár az egyik, akár a másik tengerentúli szövetségese idejőjjön számára kikaparni a gesztenyét. Egymásra kell ügyelniük s Amerika legelőkelőbb annak örül, hogy a Németország elleni fegyverkezés ürügye alatt feltűnés nélkül hadseregszervezetet teremthetett meg — Japán ellen.

A semleges diplomata, aki kitiűn ismerője Japánnak, ez ismeret alapján a következő jóslattal fejezi be könyvét: Majd ha Európában lecsendesül a harci zaj s a béke lágy ólén is-

mét élvezhetjük a kultura jótéteményeit: a messze kelet égboltját hirtelen vérszínűre festi a háboruak a föld nyugati félgömjéről a keleti félgömbre átkuszott démona. Ami ott készül, nem Németország ellen irányul, hanem azok ellen, akik oktan rövidlátással most Németország megsemmisítésére összefogtak. Felidéztek a sárga rémet, mint Göthe „Zauberlerlingie” a szolgálattevő szellemet: ám lássák, hogyan birkoznak meg vele.

Lássák, hogy tudják majd megtalálni a varázsszót, a bővös formulát, amely egy nagy hatalmi törekvésekkel, vágyakkal átitatott, kulturáldni kívánó népet visszakényszeríthet a világ abba a sarkába, melybe belékényszerítette őket a nemzetek összerendezésének hatalmas törvénye. Az örökké fenyegető ázsiai sárga veszedelem még nem találta meg helyét. Ez a háboru tapintatlanul nyult be hozzánk érdekesápjával, hogy határozott állásfoglalásra kényszerítse. Megtörténhetik, hogy csakugyan és erősen akcióba lép.

Újabb rekvirálást rendelt el a közlelmezési miniszter

Szigoru intézkedések az elfittkolók ellen

A hivatalos lap mai száma rendeletet közöl a törvényhatóságok első tisztviselőihez, amelyben a közlelmezési miniszter a következőket rendeli el:

A gabonaátvételi eljárás foganatosítása tárgyában kiadott rendeletben utaltam arra, hogy ez az eljárás van hivatva megkímélni az ország lakosságát a további zaklatással járó rekvizícióktól és az eljárás végrehajtása során megadatott minden termelőnek a mód és alkalom, hogy a hadsereg nélkülözhetetlen szükségleteinek és a fedezetlen polgári közfogyasztás biztosítására irányuló hazafias kötelezettségének hatósági kényszerrendszabályok alkalmazása nélkül eleget tegyen.

Az átvételi eljárás eddigi eredményéről beérkező jelentések azonban arról tesznek tanúságot, hogy az ország termelő lakosságának egy része a saját szükségletét meghaladó készleteit nem bocsátotta a közfogyasztás céljaira rendelkezésre és ellenőrzésére hivatottak közül számosan nem a helyzet komolyságának megfelelő lelkiismeretességgel és eréllyel vettek részt az eljárásban, úgy, hogy annak eredménye olyannyira alatta maradt a tényleges szükségletnek, hogy az átvételi eljárás továbbfolytatását beszüntetni vagyok kénytelen, noha meggyőződés, hogy az tárgyilagoss és minden részletre kiterjedő alapos elszámolási rendszer, amelyet az átvételi eljárásra nézve előírtam, alkalmas mód lett volna arra, hogy minden köz- és egyéni érdek sérelme és a termelő lakosság további zaklatása nélkül biztosítsuk az okvetlenül előteremtendő készleteket.

Kétséget kizáró számszerű adatok igazolják azt a tény, hogy országunk az idén is rendelkezik oly terméssel, amely a hadsereg és az ellátatlan lakosság szükségletét minden legális igény kielégítése mellett is fedezheti és így az átvételi eljárás megfelelő módon való lefolytatásával a szükséges készletek a köz részére idejében biztosíthatók lettek volna.

Miután azonban az eljárás ezt az eredményt még megközelítőleg sem biztosította, a reám háruló súlyos felelősségnek tudatában kénytelen vagyok, a buza, rozs, kétszeres, árpa, zab, tengeri, tatárka, köles, valamint bab, borsó, lencse, lóbab és takarmányborsó készletekre és mindezek örleményeire (liszt, köleskása, árpagyöngy stb.) újabb, az eddigi igénybevételől eltérő eljárást elrendelni és pedig mindezen terményeknek a termelőknél és nem termelőknél levő készleteire egyaránt, tekintet nélkül a minisztériumi vagy az egyes

miniszterek által kiadott rendeletekben megállapított korlátozásokra.

Hogy az egész évi összszükségletből az egyes törvényhatóságoktól követelhető mennyiségek aránylagosan legyenek megállapíthatók — gondos számítás tárgyát képezte a folyó év tavaszán e célra készült külön összeírás adatainak fölhasználásával az egyes törvényhatóságok számbavehető termésmélege.

Az ezen szám adatok alapján a törvényhatóságokra nézve megállapított kontingenst egyidejűleg közölöm.

Felhívom, hogy a törvényhatóságokra kivett kontingenst aránylagosan ossza el és egyúttal gondoskodjék arról is, hogy a járási főszolgabírák a járáskra kivett kontingens beszolgáltatását az egyes községekre kivetendő részkontingensek utján biztosítsák.

A tekintetben, hogy a törvényhatóság a kirótt kontingenst milyen intézkedésekkel kívánja biztosítani és az eljárást milyen módszer alkalmazásával keresztülvinni — nem kívánok minden részletre kiterjedő határozott utasítást adni. Ezt egyrészt a helyi különleges viszonyok gondos mérlegelésével, másrészt a kitűzött nagy cél szem előtt tartásával és abban a tudatban kell a törvényhatóság területére megszabni, hogy az eljárás sikeréért elsősorban a polgármestert személyében teszem felelőssé.

Kidomborítandó lenne az a sajnálatos tény, hogy az eddigi átvételi eljárással biztosított készletek a hadsereg és a nem termelő polgári lakosságnak a viszonyokhoz mérten legszükségletre szabott szükségletét még megközelítőleg sem fedezik, úgy, hogy minden egyes polgár saját jól felfogott érdekében cselekszik és a maga ellátásának zavartalanását is szolgálja akkor, ha a kitűzött cél megvalósításában teljes odaadással maga is közreműködik és a személyi vonatkozású tekintetek félretételével, minden tudomására jutó visszaélésre a hatóság figyelmét közvetlenül is felhívja. — A törvényhatóság lakossága a helyzetről megfelelően tájékoztatva, bizonyosan nem fog elzárkózni attól, hogy feleslegét önként, hatósági kényszerrendszabályok alkalmazására nélkül is, a köz javára bocsássa és ezzel a kétségkívül legnehezebb háborus gazdasági évben az ország ellátatlanjaival és a hadsereg szükségletével szemben fennálló s nemzeti hecsületünkkel azonos hazafias köteleességét híven teljesítse.

A szóbanlevő szükségletek kielégítésének feltétlen biztosítása érdekében felhatalmazom tehát, hogy saját hatáskörében legjobb belátása szerint tegyen meg mindent, hogy az új eljárás legsürgősebben, már január 3-án meginduljon és tegye meg a legerélyesebb intézkedéseket aziránt, hogy a törvényhatóságokra kirótt kontingens teljes egészében biztosítható legyen.

Az egyes törvényhatóságokra kivett kontingensek a házi és gazdasági szükségletek tekintetében jelenleg igényben levő kvóták alapulvételével állapították meg, úgy, hogy a kontingens ott, ahol a készletek felhasználása az idevonatkozólag kibocsátott rendelkezéseknek megfelelően történt és ahol az adott körülmények között méltán megkövetelhető legszigorubb takarékosság betartására és a készletek szabályellenes felhasználásának megakadályozására nemcsak a lakosság, hanem az ellenőrzésre hivatott hatóságok is gondot fordítottak, a kvóták megváltoztatása nélkül is biztosítható lesz.

Minden bár szabályszerű vásárlási igazolvány alapján lekötött és esetleg már fi is fizetett gabona, hiüvelyes vagy tengerikészlet, ha az 1917. évi december 31-ig el nem szállított, rekvirálendő és a közfogyasztás céljaira a Hadi Termény Részvényársaságnak adandó át.

Sértéshizlatásra tegerit csak a már bizlatási engedéllyel tényleg bíró hízlatók részére lehet visszahagyni és a kiadott engedélyek alapján felhasználandó tengerimennyiség és a vásárlási igazolványok ellenében el-

Komlós divatháza

Piac-utca 52., Megyeház mellett.

Elsőrendű arúk! — Olcsó árak!
Szőrme garnitúrák, Divat-felöltők,
Blousok, Aljak óriási választékban.

adott mennyiség semmi setre sem haladhatja meg a termelő tengeriféleslegének 50 százaléka!

Általában meg kell követelnem ezen eljárás során minden terménynemenkénti tiz métermázsán felüli szemes terményteléi tényleges felmérését, mert az átvételi eljárás során azt tapasztaltam, hogy a becsléssel igen nagy készletek vonattak el a közfogyasztás elől. A csöves tengerikészleteknél a helyes mennyiség a köbtartalom alapján számítandó ki.

A rekvirált termények árát illetőleg a Hadi Termény részvénytársaság az eljárás ideje alatt feltárandó és átvételre kelő buza, rozs és kétszeres után az 1917. szeptember 1-től kezdve érvényben volt alapárakat téríti meg.

IRODALOM

Absólon.

— Jánosi Zoltán tragédiája. —

Jánosi Zoltán egyik legérdekesebb emelkedesebb embere ma Debrecennek. Református pap és szabadgondolkodó, radikális demokrata, politikus és satirairó, szociológus és tragédiaköltő. Jézus ábrándos katonája, Pál apostol szeretet-vallásának hirdetője, de a Voltaire híres kiáltásának tovább kiáltója. „Tipord el a gyalázatost!”

Most megjelent, ötfelvonásos tragédiájában is mindenik én-jéből van valami; de legtöbb: a népboldogító ábrándozóból. Drámájának a hőse, Absólon, nem amyira a bibliai királyfi, mint inkább egy huszadik századbeli, szabadgondolkodó katona. Ez az ellentét, mely az arisztokrata katona és a demokráciáról álmódzó ember közt fennáll, határozza meg sokszor határozatlan jellemét. Tette született és mégis töpreng; igazságért szomjuhozik és apjával szemben igazságtalan; imádia a népet és amellet gögös ur; féktelen indulata gyűlöletbe fordul, bár örök emberszeretetről predikál. Legnagyobb baja az, hogy vállára volna téve a dráma akciójának tovább vitele, de bizony keveset cselekszik, holott igen sokat beszél. Sok helyt lehull az Absóloni álaré és Jánosi Zoltán áll előttünk, érdekes és sok tekintetben ellentmondó egyéniségével.

A színpadi költemény technikájával még bítkozik a költő, sokszor csikorog a jelenetek sarka, mert nem bírnak fordulni a cél felé, csak nagy nekifoházkodással. Sok szép gondolat bukkan föl a nem épen rövidre szabott tirádák során; olvasva gyönyörködünk benne, de színpadon agyonfárasztanak a hallgatót. Jellemzése még szétfolyó; alakjai áthasonulnak egymásba. De van egy pár markáns szereplője: mint Bathseba királyné (Jászai Marinkának a hangja hallik ki gondonka-szavából); vagy a ledér és cinikus Jónadáb; a kéjkergető Ammon, s a költő-szavu Salamon. Dávid király alakjában szerencsésen tudja összeolvasztani a nagy zsoltárköltőt és büns embert. Ezek mind színpadibb emberek a hősnél, Absólonnál. A Támár kedves, virágszerű egyénisége hajnali üdéséggel ring át egy pár fölönvadás folyamán, hogy aztán hirtelen összehervadjon.

Dicséret illeti a tragédia alapgondolatát: aki a tömegre épít, hóhalmom emel házat. Dicséret: a komoly bibliai tanulmányt, amely szerencsésen festi alá az egész történetet. Dicsérettel lehet szólni a hőbeszédűnek tetsző dikcióról is ott, ahol az író szorosabbra fogja a szavak gyeplőszárát. Az élet minden körére okos vagy tetszetős gondolatokat olvashatunk; bár nincs naivság híján a legkomolyabb jelenete sem. Egy picit kevesebb szárazság és retorika, több intuíció és érzelmi

mélység — jól esett volna. De hát: mindenki azt adhat csak, ami ő maga. Mindenesetre kíváncsian várjuk a folytatást, mert Jánosi Zoltán itt még fiatal ember.

A könyv kiállítása tetszetős. A Hoffmann-Kronovitz nyomdát dicséri. O. G.

Takarodó.

Hányszor hallám — rekruta koromba
Félálomba strózsákomba dölve
Mikor a szív esendes pipaszónál
Emlékeit haik mesébe szötte.
Az anyámról . . . petrence rakásról
Fakult nóták fel-fel sirtak újra
Mig a vártán horpadt trombitáján
Öreg huszár futta, egyre futta:
Takarodó . . . esti . . . takarodó.

Később, — hogy az obsittal kezemben
Sorshajómon messze vitt az Élet.
Milyen sokszor a fölembe csengtek
Hangjai e különös zenének.
Gondolatban . . . szegletes strózsákon
Hánykolódva szemléltem a holdat.
Huszár sóhaját hozott a szél hozzám
Szalma zizzent . . . amint csutakoltak.
Takarodó . . . esti . . . takarodó.

Levendulás falusi estéket
Mikor vihar durván megzavarta,
Riadóra én is lóra kaptam
S benyargaltam zugó zivatarka!
S ugy szerettem volna feleserélni
A szilaj dalt csöndes szordinóssal . . .
Harcú kiáltás öblös érces hangját
Lágy akkordú, bus takarodóval.
Takarodó . . . esti . . . takarodó.

Földi árok mélyén vasban, vértben,
Hányszor küldöm égre így fohászom:
— E nyirkos lyuk kaszárnya szobává,
A csupasz föld derékalljá váljon,
Surranjon be ajtómon titokba
Édes anyám . . . s érien lopva csókja . . .
S omoljon el lelkem álmodom . . . egy
Békeesti halk takarodóba.
Takarodó . . . fátylas . . . takarodó.

Vályi Nagy Géza.

A mi olasz zsákmányunk.

(A harevonalon tett uton szerzett benyomások és értesülések.)

Bármelyik oldalról közeledik az ember a Tagliamento hidjaihoz, de különösen a Ponte della Delizia, a „gyönyörű hidja” előtt, amelyet, ha újra építik, inkább a „rémiüeti hidja”-nak fognak elkeresztelni. — akár az udinei uton jövünk, akár a palmanovain, akár a számos közbüleső oldalutak bármelyikén — mindenütt kilométereken végig egész tábora hever a legrettenetesebb vereség élettelen tanujeleinek. Az utmenti árkok, az uttal határos mezők és szántók tele vannak mindenféle hadi szerrel és anyaggal: mindenféle nagyságu ágyuk, mindenféle fajtájú lövedékek hevernek jobbra-balra, azután szekrények és ládák, géppuskák és golyók, hadibid-alkatrészek, összeront autók, uti hengerek és egyéb gépek, számtalan kocsi és szekér egymás hegyében hátában, amelyek tartalma kifordult, sisakok, egyenruhák, mindenféle ruhanemű, takarók, hátizsákok és sátorlapok, mozgó konyhák és

konyhaládák, chianti-palackok — kicsik és nagyok. — nyergek, tömlők, gumniabroncsok, rengeteg papír . . . összetaposva, legázolva . . . Igazi, gazdagon berendezett kiállítás van itt a modern hadi eszközöknek, a használatból megfosztottság állapotában. Nem lehet áttekinteni! Nem lehet megszámlálni! És mégis tapasztaljuk, hogy az összeszedés munkája már hatalmas haladást tett, hogy a legértékesebb dolgokat már elvitték és hogy helyenkint tizedrészét se látni annak, ami eredetileg itt feküdt. Ilyen háborus képet ritka helyütt láttunk eddig még azokon a visszavonulási utakon sem, amelyek a szerb hadsereg és a szerb nép összeroskadt az Ibo-völgy utakadályain, valamint Mitrovica és Ipek előtt. Az egész szerb nép nem rendelkezett az ellátásnak és a műszaki felszerelésnek olyan eszközeivel, mint a két olasz hadsereg, amely a Tagliamento előtt a felbomlás állapotába jutott. Ezek az utakon az ember szembeszökő képet nyer annak az anyagi veszteségnek nagyságáról, amelyet az olaszok szenvedtek, a zsákmány gazdagságáról, amely a győző kezére jutott; de ez csak kép, amely, ha a megmérhetetlenség érzetét kelti is, mégis messze mögötte marad a valóságnak.

Az olasz veszteségek egyik részét az az anyag teszi, amely az állásokban visszamaradt, azután az, amelyet a csapatok és a tréning eldobáltak, továbbá az a rengeteg készlet, amit az elvesztett területek tárházaiban és raktáraiban felhalmoztak. Végül ide számíthatók azok a készletek is, amelyek a lakosságnál életszükségletüket meghaladó bőségben találtak — néhol a visszavonulás előtt katonai készleteket a lakosságnak engedtek oda például — a gazdátlanul maradt üzletek áruja, a gyáraknak nyers anyagokban és kész árukban való készletei, végül az elvesztett terület egész termelő ereje. Mert ebben a háboruban, amely nem hadseregek, hanem népek között folyik, amelyben az entente-nak legfontosabb hadi eszköze, legerősebb fegyvere a központi hatalmak népeinek kiéheztetése, magától értendő dolog, hogy minden hódító kihasználja a megszállott területek gazdasági erejét az ő háborus céljai érdekében.

Ami magát a voltaképeni zsákmányt illeti, három zsákmányövet lehet megkülönböztetni mindazoknál a hadseregeknél, amelyek a juli-harcvonalról nyugat felé előrenyomultak. Az első öv, a korábbi harci terület nyugatra körülbelül az Isonzoig terjed; a második öv, a korábbi olasz hadtápterület, körülbelül az Isonzotól a Tagliamentoig ér; a harmadik öv a Tagliamento és a Piave közti szakasz. Az első övben főleg az anyag esett zsákmányul, amelyet az állások kiépítésére és védelmére használtak fel. Számtalan raktár és tárház volt ott, de inkább kisebb terjedelmű, amelyekben körülbelül egy hétre való élelmiszere volt a csapatoknak, továbbá sok egyenruha és fegyvernemű. Ezeket a készleteket az átvonuló csapatok, meg az utánuk következő feltakarító osztagok elhasználták. Fontosabb ebben az övben az a rengeteg érték, amely még az állásokban fekszik és amelyet lassankint kell összeszedni. A tűzérési zsákmányoknak már meglehetősen nagy része fekszik itt. Az aknavetőket például a mieink közvetlenül használatba vették, az ágyukat is részben közvetlenül használják, részben a mögöttes ország-részbe szállították, ahol oktatásra fognak szolgálni vagy tépítik őket, esetleg fémét nyernék belőlük. Anyagot szolgáltatnak különösen a hüvelyek és a puska-töltények (sárgaréz), az ágyutöltények hüvelyei (vörösréz), amelyek közül sok csaknem tíz kilogramm súlyú. Egyedül Grado környékén a töltényhüvelyek 26 tonna sárgarézot adnak, aminek értéke 200 ezer korona. Az egészen nehéz angol és olasz lövedékek lövedékeiből acélt és robbantó anyagot (trotyll) nyerni; sok tonna egészen új,

Az Élelmiszer- és csemegyekereskedés Ferenc József-ut 18. sz. a. Házilag előállított hideg felvágottak és térszafélék naponta kétszer frissen felszolgálva kaphatók.

SESZTINA LAJOS vaskereskedése DEBRECZEN, Ferenc József-ut 23. sz.

gyenge füstű löport is találtak, amit átalakíthatunk saját löporunkká. Feltűnő az az óriási pazarlás, amelyet az olaszok a fémek alkalmazásánál kifejtettek. Az ágyuk számos alkatrésze egészen szükségtelen módon rézből vagy bronzból készült. Az akadályoknál meg lehetőségen takarékoskodtak a tüskésdróttal és egyéb vasanyaggal. A gyöngye és erős áramvezetékek még mind rézből vannak; nagy drót- és kábeltekercsek ezek, amelyek jelentős értéket képviselnek és nagy hasznunkra válnak. Kőfűrő szerszámok, benzínmotorok, villamos motorok is akadnak. Valloneban, ebben a katonavárosban, a barakkok mellett fűcső-cementkészletek vannak; sok barakk szét-szedhető. Rengeteg mennyiségű fehérnemű, egyenruha és takaró hever még össze-vissza ebben az első övben. Összeszedésüket úgy itt, mint tovább előre, nagy osztagok, egész meztárszólóaljak végzik, amelyek vezetésével sok helyi vezérkari tisztet bíztak meg. Mégis nagy nehézségekkel jár a munka; például sok fejtörésre kerül, hogyan szállítsák gyorsan a mögöttes országrészekbe értékesítésre a mindenféle heverő használt textilek-eket.

A második övben nagy tárházak, raktárak, telepek vannak; ide tartoznak a Tagliamento hídjai előtti zsákmánymezők is. A legnagyobb élelmi- és egyenruha-raktár San Giovanni di Manzano-ban volt. November 4-én levegőbe repült; ebben az időben már a mi kezünkben volt; valószínűleg gyújtogatás okozta felrobbanását. A robbanások két napon keresztül tartottak; Cormonsban azt hitték, hogy a föld reng. Mégis láthatni abból, ami megmaradt, hogy milyen rengeteg készlet volt itt. Még mindig vagy 1000 vasuti kocsi szalma és sok kocsira menő konzerv akad ott. Az élelmezés voltaképpen központja Udine volt, ahol sok-sok milliót tesz ki a zsákmányolt cikkek értéke. Körülötte csoportosult San Giovanni di Manzano-n kívül még sok más nagyobb tárház Cormons-ban, Capriaban, Rizano-ban, Palmanova-ban. Villanova óriási árkásztelep volt, ahol nagy tömegben zsákmányoltunk mozdonyokat és kocsikat, különösen tábori vasuti kocsikat. Egyetlen hadsereg körletében több mint 100 elpusztított repülőgépkészülék és 150-nél több használható motort találtunk. San Giovanni-ban is sok tábori vasut és távirati anyag maradt. Cormons körül 20-30 nagy kórház állt, telezsúfolva olyan egészségügyi anyaggal, aminek mi már régen híján vagyunk és amit póanyagokkal helyettesítünk. Sok minden mást lehetne még elsorolni, de ennyi elég, hogy lássuk, hogy a második öv számos megrakott és rendben tartott tárházával a zsákmánynak talán a legnagyobb, de mindenesetre a leggyorsabban használatba vehető részét szolgáltatta.

A harmadik övben, a Tagliamentótól nyugatra, már gyérebbek és decentralizáltabbak voltak a tárházak. Másrészt itt az olaszok már rendben tudtak visszavonulni, úgy, hogy tárházai készletét részben magukkal vihették, részben a lakosságnak engedték át. Ebben az övben kevés kincstári dolog akad és inkább az elárvult magánboltok raktárait hordjuk össze, továbbá rekvirálásokat eszközölünk.

Az olasz területen már csapataink előtt alapos munkát végeztek előbb a menekülő olasz katonák, azután a városba özönlő fosztogató parasztok. Mégis még mindent gazdag bőségben találtunk. Nemcsak a hadsereg volt tulgazdagon felszerelve, de a lakosság sem szenvedett szemelláthatóan semmi szükségét. Csak sóban volt érzékeny hiány, továbbá cukorban és dohányban, valamint természetszerűleg szénben. Egyébként mindenük volt. Ez csapatainknál bizonyos hámulatot keltett és bizonyos kételyt a felsőolaszországi városokban lejátszódott éhségforradalmakról szóló ismert hírekkel szemben; már alig akartak a buvárnaszádháború sikerében hinni. Ezek a következtetések azonban kissé elhamarkodottak. A velencei tartományok a természet kegyéből igen gazdagok és valószínűleg az egész háborúban azt az irányt követték, ami most

annyira általános, hogy kincseiket maguknak tartották és más szegényebb vidékeknek a lehető legkevesebbet engedték át. Ezt az irányzatot az olasz hadügyi igazgatás mindenesetre támogatta, nemcsak azért, hogy közvetlenül a harc vonal mögött a lakosság jó kedvét megővje, hanem hogy magának is tartalékokat biztosítson a hadtáborban, ami ugy a védelem szempontjából, mint különösen az olyan régióta tervezett messzemenő offenzív hadműveletek kivitele esetén fontos volt. Azt sem kell feledni, hogy csapataink sok olyan felhalmozott, összehordott készletet kutattak fel, amelyet tulajdonosaik uszolás célzattal gyűjtöttek össze. Ha a hatóságoknak bármely országban módjukban volna olyan mélyre bevilágítani a gazdasági viszonyokba, mint a benyomuló ellenségnek, akkor sok vidékről, amelyben most szükség uralkodik, kiderülne, hogy nincs is olyan rosszul ellátva. És hogy Friaulban is folyt az áruszóra, annak minden kétségen felüli bizonyosságát szolgáltatta például az, ami Palmanova-ban történt. Parancsnokságaink itt feltűnt, hogy annyi magánház leégett, míg a nyilvános raktárak sértetlenek maradtak. Utána jártak a dolognak és kisért, hogy az olasz katonák visszavonulásukkor felgyújtották a kereskedők és kisárusok házait, hogy ily módon megbosszulják azt az uszolás kiszákmányolást, amit olyan hosszú ideig nyögtek.

CSAK HÁDIUM SÓSBORSZESZT

használjunk test- és egészség-
ápolásra.

Nagy üveg ára	K 12.—
Közép üveg ára	K 6.30
Kis üveg ára	K 2.20

Gyártja: A Dunántúli Gazdasági Szeszgyárosok
Szeszfinomító Részvénytársasága
:: Nagykanizsán. ::

M. kir. hajdusámsoni honvéd hadi lókörház.

LÓÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A m. kir. hajdusámsoni honvéd hadi lókörházból a mező és erdőgazdasági célokra alkalmasnak talált körülbelül 100 darab ló **1917. hó 30-án délelőtt 8 órai** kezdettel árverés útján a legtöbbet ígérőnek el fog adatni.

Az árverésen csakis olyanok vehetnek részt, kik az I. öfoku közigazgatási hatóság által lóvásárlási jogukat s azt, hogy hány ló vásárlására jogosultak, beigazolják. Ugyanakkor 30 darab mezőgazdasági célokra alkalmas ló használatra költségtelenül ki fog adatni.

M. kir. honvéd hadi lókörház
parancsnokság.

Tüzifát

apritott és hasáb állapotban megbízhatóan szállít

Kemény Béla és Társa

tüzifa-telepe
Ispotály- és Sallétram-utca sarkán.
○○○ Telefon 13-95. ○○○

Meghívó.

Társaságunk 1918. évi január hó 3-ikán délután 3 órakor Debreczenben, Szoboszló-ut 5. szám alatti hivatalos helyiségében tartja **rendes közgyűlést**, melyre a részvényeseket meghívjuk. A szavazati jog gyakorlása céljából a részvények öt nappal a közgyűlés megtartása előtt a társaság pénztáránál letétbe helyezendők. Tárgysorozat: 1. Igazgatósági és felügyelőbizottsági jelentés az 1916/17. üzletéről. 2. Az 1916/17. üzletéről szóló zárószámok előterjesztése és megállapítása. 3. Az igazgatóság és felügyelőbizottság részére a felmentvény megadása. 4. Igazgatóság választása. 5. Felügyelőbizottság választása és díjazásának megállapítása. 6. Esetleges indítványok.

Magyar Fa- és Kéfépar Részvénytársaság
igazgatósága.

Mérlegszámja 1917. június 30-án:

Vagyon: Pénztárkészlet 4832.04 K, Épület, telek, gép, felszerelés és berendezés 230361 K, Adó-sok 33413.64 K, Értékpapírok 18899.17 K, Árukészlet 356183.60 K, összesen 643689.45 K. **Telér:** Részvénytőke 400000 K, Értékesítőkészen alap 76342.08 K, Segélyalap 2033.68 K, Hitelezők 129094.95 K, Mult évi nyereségáthozat: 3087.47 K, Tiszta nyereség a folyó évben 33131.27 K, összesen 643689.45 K. **Az igazgatóság.** Megvizsgálta és helyesnek találta a felügyelőbizottság.

Karácsonyi és ujévi ajándékna k

legalkalmasab orvosi parfümök,
kozmetikus készítmények kaphatók

Dénes Arthur „Nap” gyógyszer-tárában

Piac-utca 1.

Kitünő pipereszappan 4 kor. 50 fill.

Az ön

Talpvédőimnek

viselőse (jótállás melletti, valódi bőrből)

biztosítékot nyújt tartós megtartására az Ön lábballójának.
megtakarítja az új talpalást és megvéd a nedvesség ellen.

Eladás csakis viszonteladók részére nagybani árákért **Sohlenschoenervertrieb Braunstein, Wien, 1. Bezirk, Griechenngasse No. 7. Abt. 13/s** cég által.
— egkevesebb küldés egy postacsomag, minden nagyságból válogatva. — **Képviselőik felvételnek.**

Fried Mór express talpalási vállalat

mérték után gyorsan és pontosan bármilyen e szakmába vágó munkát elvállal
S a s u t c a 3. s z á m,
a bádigos és esernyős üzletek között.

Festés, vegytisztítás elsőrendű kivitelben készül
Haltenberger Vilmos gyárában Nagyváradon.

Postal megbízások soron kívül eszközöltetnek. Alapítási év 1914.

Halmágyi Sámuel

legnagyobb

női felöltő áruháza

DEBRECZEN, Ferenc József-ut 44.

Nagy választék női, leányka- és gyermekfelöltőkben, bluzok, aljak, gyermekruhák, szőrménjdonságokban, a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig minden divatos, szolid kivitelben.

Valódi tea

nem pótló és jobb az orosz teánál Kárpáthia teakeverék száraz állapotban, kilója 30 — korona továbbá elsőrendű **TEAJELIŐ** (rumpótló) **KÁRPÁTHIA** áruforg.-társ. központjára Budapest, VII., Alsóerdősor 18. Tel 49-48.

„A Debreczeni Kölcsönös Segélyző-Egylet“

35-ik 1918-ik évtársulatát megnyitotta.

Egy törzsbetét heti 50 fillér.

Új kölcsönök folyósíttatnak.

Már minden gazda ismeri.

Ha kitűnő termést akar keresse fel a

Debreczeni Mezőgazdasági Gépgyárat.

Gyártelep: Vargakert, Déli-sor 19. — Városi üzlet: Petőfi-tér 18., a nagyalornással szemben.

Gyártmányai:

Hazai Drill párossora és Hortobágy Drill páratlansora

vetőgépek

minden távolságban. Ekék, boronák, szeszavágók, répvágók, morzsolók, kukoricaültetők, ekekapák s egyéb gazdasági gépek.

Legújabb készítettünk **gazdasági szekereket is.** Kérjen árjegyzéket.

Mindenféle mezőgazdasági eszközök, motorok stb. szakszerű javítását elvállaljuk.

TELEFON 7-51.

TELEFON 7-89.

Versenyképes árak.

ALFÖLDI TAKARÉKPÉNZTÁR

DEBRECZENBEN,

Ferencz József-ut 16. szám.

Alaptőke: 2.400,000 K. Tartalékok: 1.750,000 K.

Betétállomány 20.000,000 (huszmillió) korona.

Érdekközösségben a Pesti Magyar Kereskedelmi Bankkal.

Üzletágai:

Takarékbetétek, csekk számlák. Váltóleszámitolás, törlesztéses és jelzálogkölcsönök. Értékpapírok vétele és eladása, tőzsdei megbízások, hitellevelek bel- és külföldre. Előleg értékpapírokra és árukra. Saját áru-raktár. Szénosztály. Safe-deposit (maganletét pénztár.) Átutalások hadifoglyok részére. Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Affiliált intézetei:

Kabai Takarékpénztár r.-t.
 Nádudvari Takarékpénztár r.-t.
 Hajdunánási Gazdasági Bank r.-t.
 Nagykárolyi Kereskedelmi és Iparbank r.-t.
 Gazdasági Bank Hajduszoboszló r.-t.

Meghívó

A „Bikar-Chólim” debreceni betegsegélyező-egylet
rendkívüli közgyűlésére,

mely 1917. december 26-án, szerdán délután
1/3 órákor az egylet hivatalos helyiségében
(Sas-u. 2.) fog megtartatni.

Az elnökség.

Tárgy:

A háború következtében megdrágult gyógy-
szerek stb. számlájának fedezésére rendes
tagok díjának emelése, pótdíj kivétele.

Nagy összeget

takarít meg,
ha ruháit a

Hrabéczy gyárban

átfesteti és
tisztíttatja.

Elsőrangú munka!

Telefon 323.

Pezsgődugókat

használt, nem műparafából, sem töröt-
tet, veszek bármily mennyiségben, elő-
zetes érdeklődés nélkül, utánvéttel **120**
K darabonként, használt palackdugót
száraz és nem töröttet **25 K** kg.-ként. Új
dugókra csak minta ellenében teszek leg-
magasabb árajánlatot. **Robicsak Adolf,**
BUDAPEST, Nefelejts-utca 15. szám.

Debreczen szab. királyi város

Világítási vállalata

Városi üzlet Dégenfeld-tér és Városház-u. sarok

Elvállalja

**légszesz és villamos vezetékek
és felszerelések berendezését**

világítási és ipari célokra.

Gázkonyhákban és főzőknél
az elhasznált légszesz sokkal
olcsóbb, mint a fatűzelés
költsége. Légszeszkályhák és
fürdőberendezések könnyű
és veszélytelen kezeléssel füst,
korom és szemet nélkül.

**Szép és olcsó csillárok, lámpák és
hozzávaló felszerelések kaphatók.**

Elsőrendű

pirszén (koks) és kőszén

házhoz szállítva

megrendelhető a légszesz-
gyárban, vagy a városi üz-
letben, valamint épületek és
fagyarak megvédésére való

fekete kőszén kátrány

tetszés szerinti mennyiségben.

Mindenemű felvilágosítással szívesen szolgál
az igazgatóság.

Telefon: gyár 74. sz.
városi üzlet 90 sz.

Jó írásu leány

irodai munkákra felvétetik a
kiadóhivatalban.

Máthéi János

vizvezeték, fürdőberendezés és
csatornázási vállalata

DEBRECZEN, Darabos-utca 54.

Telefon 321.

Szíves figyelmébe ajánlom a nagyér-
demű háztulajdonosoknak vállalatomat.
Készítek **fürdőberendezést, csatorná-
zást, bádogos munkákat** és e szak-
mába vágó javításokat a legjobb kiví-
telben, felelősségem mellett, a legszoli-
dabb árakban. Meghívásra készséggel
állok rendelkezésre a tek. háztulajdo-
soknak. — Nagybecsű megrendeléseket
kérve, teljes tisztelettel

Máthéi János.

Viszketegség, sömör, rüh

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Fiesch-féle eredeti
„BARNA ZSIR”. Nincs szaga, nem piszkít.
Mindig eredeti pecsétes Dr. Fiesch-félet
kérjünk. Próbátégely K 2:30, nagy tégely
K 4:—, családi tégely K 11:—. Kapható a
helybeli gyógyszerárakban vagy direct a
készítőnél rendelhető: **Dr. Fiesch E.**
„Korona” gyógylára, Győr.

**Debreczeni Ipar- és
Kereskedelmi Bank.**

Az Egyesült Budapesti Fővárosi
Takarékpénztár által állított intézete.

Részvénytőke 3 millió korona. Tartaléktőkék 600,000 korona.

Foglalkozik a banküzlet minden ágával.
Elfogad betéteket magas kamatoztatás mel-
lett.

Törlesztéses kölcsönöket nyújt a legelőnyö-
sebb feltételekkel.

Osztálysorsjegy főelárusító.

Páncélrekesz (safe deposit) bérlet nagyon
előnyös feltételekkel, — **ezeknek szabad hasz-
nálata a délutáni órákban is.**

Borértékesítő osztálya vesz és elad borokat,
továbbá legmagasabb összegig előlegeket nyújt
beraktározott borokra, rendkívül előnyös felté-
telek mellett.

Affiliált vállalatai: Debreceni Mezőgazdasági
Gépgyár r.-t., Debreceni Vas- és Rézbutorgyár
r.-t., Ingatlant Értékesítő r.-t.

Előlegeket nyújt nagyon méltányos feltéte-
lekkel tőzsdén jegyzett papírokra, — különösen
hadikölcsönkötvényekre, valamint vidéki pénz-
intézetek és iparvállalatok részvényeire is.

**Közgazdasági Bank és
Váltóüzlet Részvénytársaság**

DEBRECZEN,

Ferenc József-ut 59. szám.

Országos Sertésforgalmi Iroda, Hajdu-,
Szabolcs vármegyei és Bihar vármegye
derecskei járásának főbizományosa.

Foglalkozik a bank- és áru-
üzlet összes ágazataival.

ÁLTALÁNOS FORGALMI BANK

Alaptőke :
3 millió kor.

Részvénytársaság Debrecen

Ferencz József-ut 32. szám (Sajátház.)

Tartaléktőke :
320,000 kor.

Érdekközösségben

a „Mercur“ váltóüzleti részvénytársasággal.

M. kir. osztálysorsjáték főelárusító helye.

Foglalkozunk a banküzlet összes ágaival.

Alapításai:

Magyar szabadalmazott patkógyár részvénytársaság,
Első élesdi mészégető részvénytársaság,
Debreczeni faipar részvénytársaság,
Karcagi cserép- és téglagyár részvénytársaság,
Csanak József kereskedelmi részvénytársaság,
Hungária hengermalom részvénytársaság,
Feketeerdői üveggyár részvénytársaság,
Élesdi erdőipar részvénytársaság,
„Ocean“ magyar konzervgyár és kereskedelmi r.-t.
Magyar halkereskedelmi és halkonzervgyár r.-t.

Érdekeltségek: Nagylétfai takarékpénztár részvénytársaság Nagylétf.
Hitel- és jelzálogbank részvénytársaság B.-Ujfalu.
Általános hitelszövetkezet Debreczen.

Gyomorgörccs, kólika, étvágytalanság

és általános gyomorbetegségekben legbiztosabb házi-szer a

HOLLANDI GYOMORCSEPPEK

1 üveg ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszerértékesítő DEBRECZENBEN.

STERN JÓZSEF ÉS TESTVÉRE KEFEGYÁR R.-T

városi raktára

DEBRECZEN, PIAC-UTCA 22. SZÁM.

Ajánlja saját gyártmányú háztartási

KEFEÁRUIT

a legelőnyösebb gyártmányokban.

Illatszerek : bőrárúk : fésük

igen nagy választékban kaphatók.

Karácsonyi és újévi ajándékok katonák részére.

Hósapkák, lábszárvédők, harisnyák, swetterek és hasmelegítő tiszta gyapju- vagy teveszőrből. — Nyak- és mellelegítő, shávlok. — **Keztyük:** mindennemű bőrből, béléssel vagy anélkül, ugyszintén szövött és kötött keztyük minden minőségben. — Manikür- és fésű-készletek.

SOHÓN SÁNDOR

keztyű-, kötő- és orvosi műszertára

Debreczen, Ferenc József-ut 14. szám alatt.

A debreczeni „NÁDOR” gyógyszer-tárral kapcsolatos műszaki kémiai laboratórium elfogad úgy a szerves, mint szervetlen kémia körébe eső elemzési munkálatokat. Kidolgoz és szabadalmazásra előkészít a kémia körébe tartozó eszméket. Elvállalja a kémiai nagyipar körébe tartozó vállalatok tervezését s költségvetését. Különböző bánya- s kohótermékek hasznosítására utmutatást ad és szakértői véleménynyel szolgál. — Orvos és gyógyszerészeknek újabb gyógyszerek nyerését célzó eszméit realizálja, kidolgozza és azok értékesítésére utmutatást nyújt

Dr. Sztankay Ába

a bölcsészet doktora, vegyész és gyógyszerész, a keszthelyi m. kir. gazdasági akadémia s vegyiskerleti állomás s a selmeczbányai m. kir. bányászati s erdészeti főiskolák volt vegytanársegéde stb.

Dr. Sztankay Ába

a bölcsészet doktora, — gyógyszerész
Debreczen, Szt.-Anna-utca - Attila-tér.

Ajánlja a nagyközönség b. figyelmébe a mai kor legjobb hatású hashajtóját

Eulaxans tablettáit (Nádor-pilula).

Nem csikar, hozzászokni nem lehet, hatása mindenkor biztos. Makacs bélrenyheséget gyógyítja.

Kapható minden jobb gyógyszer-tárban. Egy tubus ára K 2.—

Apró hirdetések.

Apró hirdetések egyszeri beiktatása tíz szóig 1 koroná 50 fillér. Minden további szó 15 fillér. A vasárnapi szám részére feladott legkisebb apró hirdetés 2 korona. Minden további szó 20 fillér.

Arany-ékszertől, brilliántoktól, óráktól szíve zálogleveleket (zálogceduleket) és egyéb tárgyakat a legmagasabb árban veszek. — Meghívásra hazaközös címregek. Steiner Mihály, Széchenyi-utca 19. szám.

Irgópost legjobban javít Keszler, első debreceni műszerész Széchenyi-n. 1.

Eladó a Nádor-utca 4. sz. 931 □ oles teiek közvetlen az István-gözmalom mellett. Két szoba, konyha, verandából álló egyszerű laképülettel, szivattyúskutattal. Értekezhetni Peterfia u. 16. sz. a.

Apolnó középkorú, azonnali felvétele koronáikk József kir. herceg utca 35., II. emelet, jobbra.

Eladó föld. Az Ondodon a föld 1000 □ öl föld eladó. Értekezhetni Peterfia utca 16. sz. alatt.

KARÁCSONYI AJÁNDÉKNAK

alkalmas képes memés 64 tífusági könyvek, emlékönyvek, képeslap albumok óriási választékban „CSOKOMAI” könyv- és papírkereskedésben Szent Anna-utca 1. sz.

Eladó a Varga-utca 30. sz. sarokház. Értekezhetni Peterfia-utca 16. sz. a.

Eladó az új rendőrpálára nyíló teiek 250 négyszögterület, nagy jövőjű hely, kedvező fizetési feltételek mellett. Értekezhetni jelentkezhetnek a Debreceni Gazdák Bankja rt.-nál, Kossuth-utca 17.

Írási leány, írodal munkákra feléltetik a kiadóhivatásban.

Írási legelőnyösebb 60 éves múlt munkabíró iparos, kinek 4000 kor. évi jövedelme van, női veone hozzá illő özevegy nőt, vagy hajadont. Levelek „iparosnak” a kiadóba küldendő.

Macó koma, Gulliver, May Károly utazásai, mindenféle képes mesekönyvek, képeslap, bélyegalbumok, festékdobozok, karácsonyi ajándéknak alkalmas hegedők, dus választékban legelőnyösebben beszerzenetők Harmathyná, Fűvészker 14.

Sestakert legelején villanatok eladók. Értekezhetni: Peterfia-utca 16. sz. alatt.

Atinak törött aranya, ezüstje, ezsere, vagy zálogjegye van eladó, hívja meg Krámer, Arany Bika-bérház 3.

Harisnyák kötése és fejelese elfogadtunk szinorgyárban, Piac-utca 22.

Fáy crémes

tégelyeket, ugyszintén 30 gros tégelyeket, valamint Király balzsamos és más gyógyszer üvegeket tiszta állapotban legmagasabb árban visszavesszek.

Gross Nagy Ferenc gyógyszerész, „Aranygyász ar v n” gyógyszerár, (színház mellett).

Eladó téli lakásnak alkalmas 2 szoba, fürdőszoba, melléképületekből álló butorozott nyaraló. Értekezhetni Peterfia-utca 16. sz. alatt.